

Kmečka trgovina

Vino

Trgovina je zelo živahna, dosežanje cene so se obdržale. V Slovenskih goricah so navadna vina že po 5-6 din, sortirana fina vina po 8-9 din, v šmarnskem okraju so mešana vina po 3.50-4.50, sortna vina po 4.50-6.50 din. V bizeljsko-sromeljskem okolju so mešana vina po 5 din, finejša sortirana po 7 din. Na Dolenjskem (metliško-črnomeljski okraj) navadno mešano vino po 3.75 do 4.50 din, finejše sortirano po 4.50-5.50 din za liter.

Hmelj

Zaloge hmelja v Savinjski dolini v prvi roki cenijo na približno 500 stotov. Cene so ostale v glavnem nespremenjene. Najvišja cena je bila te dni 27 din za kilogram.

Živina

Našim čitateljem žal ne moremo v današnjem poročilu ustreči z veselo novico, da se cene goveji živini dvigajo. Kupčija je bila na sejmih v minulem tednu dokaj zaspana, cene so se držale še na dosežani višini, vendar pa je manjkalo kupcev. — Dosežene so bile sledeče cene:

Brežice: voli 5.50, 5 in 4.50 din, telice 5.50, 4.50 in 4 din, krave 4, 3.50 in 2 din, teleta 6 din.

Šmarje pri Jelšah: voli 5-5.50, 4-5 in 3-4 din, telice 4.50-5, 4-4.25 in 3-3.50 din, krave 3.50-4, 3-3.25 in 2.50 din, teleta 6 in 4-5 din.

Črnomelj: voli 6, 5 in 4.50 din, telice 5, 4.50 in 4 din, krave 4, 3.50 in 2.50 din, teleta 6 in 5.75.

Litija: voli 5 din, krave za meso 2-3 din, telice za pleme 3-4 din.

Žigarski vrh (Blanca): voli 3-3.50, junci 3-4 din, krave 2.50-3.50 din, telice 2-4 din.

Dravograd: mlada živina po 5 din, klavna živina 4-4.50 din, krave klobasarice 2-3 din.

Kranj: voli 6, 5.50 in 5 din, telice 6, 5.50 in 5 din, krave 5.50, 4.50 in 3.50 din, teleta 7.50 in 6.50 din.

Metlika: voli 4.50-5, 3.50-4.25 din, delovni voli 4-5 din, junci 2.75-4.25 din, krave 4-5 in 2.75-3.50 din.

Ptuj: debeli voli 5-5.50, poldebili 4.25-4.80, plemenski 4-4.50, bikli za klanje 4-4.70, telice za klanje 4.50-5.50, krave debele klavne 3.50-4, za klobasarje 2-3, plemenske 3.25-4.25, mlada živina 3.50-4.25, teleta po 6 din.

Svinje

Razveseljivejša je trgovina s svinjami. Cene so še vedno zelo čvrste, povpraševanje je veliko. Na mariborskem sejmu, ki je bil zelo dobro založen ter so kmetje razprodali večino pripeljanih svinj, so se prodajali mladi prašiči 5-6 tednov stari po 60-85 din, 7-9 tednov 85-120 din, 3-4 mesece 135-190 din, 5-7 mesecev 240-380 din, 8-10 mesecev 410-480 din, eno leto stari 710 do 810 din. Kilogram žive teže 6.50-7.75 din, mrtve teže 8.50-11.25 din. — V Kranju so bili špeharji po 10 din, pršutarji po 7-8.50 din, 7-8 tednov stari pujski 170-210 din komad. — Na Dolenjskem (Črnomelj) je cena špeharjem po 8 din, pršutarjem po 3 din. — V šmarnskem okraju: špeharji 9-11 din, pršutarji 8-10 din, v Brežicah špeharji 8.50, pršutarji 7 din. — Cena se pač ravna v posameznih okrajih po ponudbi in po povpraševanju.

Sirove kože in volna

Goveje kože so 1 kg po 10-16 din, telečje kože po 14-18 din, svinjske kože po 10-12 din. — Neoprana ovčja volna 22-26 din, oprana 32-36 din kilogram.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Nakup travnika od matere nedoletnega lastnika. S. Serbec v J. Kupili ste travnik ter z ozirom na vknjiženo zastavno pravico kupnino plačali Agrarni banki, in sicer se preden ste dosegli vknjižbo lastniške pravice na svoje ime. Sedaj ste pa zvedeli, da prodajalka ni bila lastnica prodanega travnika, marveč njeni otroci. Eden od teh je nedoleten in varuh noče izročiti pismene kupoprodajne pogodbe. Vprašate, kako bi dosegli vknjižbo lastnine na svoje ime, ali pa vsaj vrnitev kupnine. — Nedoletnik smejo nepremičnine odsvojiti le z dovolitvijo varstvenega sodišča. Ako varuh sam noče pristati na prodajo, ki jo je z Vami dogovorila mati nedoletnika, poskusite predlagati pri varstvenem sodišču, da slednje dovoli prodajo. Ako sta ostala dva otroka že polnoletna ter soglašata s prodajo, boste najbrž dosegli odobritev prodaje za tretjega, v kolikor bi bila delitev nepremičnine neprimerna. Ako sodišče prodaje ne bi odobrilo, morete opravičeno od Agrarne banke zahtevati vrnitev kupnine, odnosno dela kupnine, v kolikor odpade na nedoletnika.

Zastaranje jamstvene tožbe radi živinske hibe. Jakob Selic. Kupili ste v jeseni 1934 kravo od nekoga neznanega Vam moškega, ki je izrecno zatrejal, da je krava zdrava, v resnici pa je bila bolna ter je poginila že četrty dan po prodaji. Ker ste hoteli zahtevati od prodajalca odškodnino, ste dognali, da ga na naslovu, ki je bil naveden v živinskem potnem listu, ni najti. Izročili ste zadevo občini in orožnikom, pa še nimate sporočila, kako se prodajalec imenuje in kje biva. Zvedeli ste od nekoga, ki je bil pri nakupu navzoč, da je bil prodajalec neki Križanec, ko ste pa slednjega stavili na odgovor, pa Vas je nagnal s pripombo, da je preteklo že 40 dni od prodaje. Vprašate, ali je res, da ne morete ničesar več ukreniti v varstvo svojih pravic. — Obč. drž. zakon določa, da se more zahtevati jamčenje, ako gre za hibe pri živini, v šestih tednih pri sodišču, ker sicer tožba ugasne. V Vašem primeru je pa prodajalec izrecno zatrejal, da je krava zdrava, vsled česar velja za uveljavljanje odškodnine zastaralni rok treh let. V primeru pa, ko niste vedeli za osebo prodajalca, se rok podaljša, in sicer teče triletna doba od tistega časa, ko ste zvedeli za prodajalčovo osebo.

Odsluženje posojila z delom in zaščita. J. Čučina v P. Leta 1930 ste si izposodili 2000 din ter se leta 1932 dogovorili, da boste odslužili ta dolg na ta način, da boste obdelovali posestvo posojilodajalke. Vi ste sicer vsa leta delali, obračuna pa doslej niste napravili. Posojilodajalka zahteva od Vas, da podpisete obveznico, da znaša njena terjatev 2800 din, ker Vam namreč znižanja noče priznati in nasprotno celo zahteva obresti, ki niso bile dogovorjene. Ker nove obveznice niste podpisali, Vam grozi, da že radi tega nimate pravice do zaščite. — Na vprašanje, ali dogovor ne drži, Vam odgovarjamo, da si smete računati za vse opravljeno delo primerno nagrado in da se ima odšteti od izposojenega zneska nagrada, v kolikor ste jo zaslužili do 26. septembra 1936. V kolikor še ostane dolga, se zniža na polovico ter ga imate plačati v 12 letnih obrokih, ako ste zaščiten kmet. Zaščite ne izgubite, ako niste hoteli nove zadolžnice podpisati. V kolikor ste zaslužili nagrado za dela, opravljena po 26. septembru 1936, se ta nagrada odšteje od prvega, odnosno nadaljnjih obrokov. Obresti posojilodajalka sme računati od dneva, ko bi morali posojilo vrniti, če se pa glede časa vrnitve ni nič dogovorilo, od dne, ko je prvič zahtevala vrnitev. Zahtevek na plačilo obresti zastara v treh letih po zapadlosti posameznega obrestnega obroka.

Ogrožanje posloplja vsled vožnje v neposredni bližini. J. Zlatoper. Kupili ste posestvo s stanovanjskim poslopljem, ki stoji tik ob meji. Na sosedovem svetu se nahaja privatna cesta, po kateri imajo vsi pravico voziti. Prej je bila ta cesta oddaljena 4 m od Vašega posloplja, sedaj pa vozijo vedno bližje, tako, da Vam ogrožajo posloplje. Sosed se za Vaše ugovore in pouk od strani župana, češ, da se ne sme voziti bližje nego 4 m od posloplja, ne zmeni in Vam celo grozi. — Ni nam znan predpis, da bi privatniki po svojem svetu, odnosno po privatni cesti morali voziti v oddaljenosti najmanj 4 m od posloplja. Radi tega ne boste mogli zoper sosedu, odnosno voznike ukreniti ničesar, vse dotlej, dokler ne bodo dejansko oškodovali Vašega posloplja. Sosed je svojega zemljišča ne bi smel poglobiti tako, da bi izgubilo Vaše posloplje ali Vaše zemljišče potrebno oporo.

Odteljaji pri izplačilu pokojnine. B. Habit. Pri tožujete se, da se Vam pri izplačilu pokojnine, ki je itak borna, odtegne vedno po 2 din. Vprašate, ali je to dopustno in po katerem zakonu. — Pru-

vilnik za hranilnično in čekovno službo pri pošti določa v členu 46, IV. odstavku, da se mora za izplačilo čekovnih nakaznic na domu plačati takso, in sicer pri zneskih do 50 din 50 par, do 1000 din 1 din, od 1000 do 5000 din pa 2 din. Potemtakem bi se Vam smelo pri 80 din odtegniti le 1 din. Prosta Vam je pritožba na upravnika pošte ali na pošto ravnateljstvo.

Kupec odnesel dvakrat po štiri litre vina. J. Pivec. O priliki, ko je Vaš sosed prodal posestvo, sta on in kupec kupila od Vas po osem litrov vina lastnega pridelka, odnesla sta ga pa v štirilitrski posodi štirikrat. Nekdo je to naznanil financarjem, ki sedaj polizvedujejo. Vprašate, ali ste res zakrivila kaj protizakonitega. — Vino lastnega pridelka smete prodajati brez posebnega oblastnega dovoljenja le v množinah od najmanj pet litrov. Nič ne pomaga izgovor, da je kupec kupil osem litrov, pa da ni imel primerne posode in le radi tega odnesel dvakrat po štiri litre. Prosite gospoda financarja, ki Vas bo prišel zaslišati, naj Vam Vaše neznanje zaenkrat odpusti in zadeve ne naznani višjemu oblastvu. Kazen bi obstojala v tem, da bi morali plačati dvakratno banovinsko in petkratno občinsko trošarino — poleg redne — ter 30 din takse na obsojbo. Proti eventualni obsojbi bi se zamogli pritožiti na finančno ravnateljstvo v Ljubljani, pri čemur bi pa morali plačati 50 din takse.

Voda v vodnjaku kviri gnojnica iz sosednjega posestva. K. J. v Č. Leta 1934 ste si postavili nov vodnjak. Lani jeseni se je začela s sosedovega zemljišča iztekati gnojnica v ta vodnjak, tako, da je voda nerabna. Sosed je sicer obljubil premestiti, odnosno postaviti nov hlev in tudi na občini so Vam obljubili zadevo urediti — a je vse ostalo le pri obljubah. — Ako ne bo šlo z lepega, boste pač morali po § 364 obč. drž. zakona tožiti sosedu, da prepreči, da bi se z njegovega zemljišča stekala gnojnica v Vaš vodnjak.

Razdelitev skupnega pašnika. S. Majcen. Štirje posestniki ste lastniki nekoga pašnika. Vprašate, kako bi se dosegla razdelitev tega pašnika. — Poskusite najprej izvensodno delitev. Tu je treba sporazuma vseh štirih deležnikov; lahko se tudi dogovorite, naj odloči žreb ali razsodnik. Ako se pa ne morete zediniti, tedaj pride do sodne delitve. Uvesti jo je treba s tako zvano delitveno tožbo, ki se mora naperiti zoper vse ostale solastnike. Zahtevate lahko delitev v naravi, ako pa taka delitev ni mogoča, ali vsaj ne brez znatnega zmanjšanja vrednosti, tedaj pride do tako zvane civilne delitve. Skupna stvar se proda na sodni dražbi, izkupiček pa razdeli med deležnike. — Komur je na skupni stvari pristojala kaka služnostna ali druga stvarna pravica, jo lahko izvršuje po delitvi kakor pred njo. — Za agrarne skupnosti veljajo drugačni predpisi.

Odvzem kosa njive brez dovoljenja lastnika v svrhu razširitve občinske ceste. An. Fa. S. Tž. Ob priliki popravila občinske ceste so Vam brez Vaše vednosti in brez privojenja vzeli kos njive, dočim so druge posestnike vprašali in tistim, ki niso dali zadevnega dovoljenja, niso ničesar vzeli. Vprašate, ali in koga naj tožite. — Občina ima pravico v svrhu razširitve samoupravne ceste začasno ali stalno zaseči zasebno lastnino. Seve bi morala pri tem varovati predpisani postopek. Svetujemo Vam, da najprej poskusite doseči pri občini, da Vam plača primerno odškodnino; ako Vam ne bo ustregla, se pritožite na okrajno glavarstvo in ako tudi to ne bi pomagalo, potem pač tožite občino pred sodiščem na plačilo odškodnine.

Plačilo oskrbnih stroškov bolnišnici za sinu. M. Kovač. Vaš sin senahaja radi zastrupljenja krvi že mesec dni v javni bolnišnici, kjer bo moral ostati še par tednov; na občini že zahtevajo, da Vi plačate oskrbne stroške. Vprašate, ali ste res Vi dolžni plačati bolnišnici te stroške, ko je Vaše posestvo zadolženo in morate skrbeti še za več drugih otrok, razen tega pa je bolni sin že imel lasten zaslužek. — Ako je Vaš sin polnoleten, je dolžan plačati oskrbne stroške sam. Ako pa nima lastne imovine ali rubljivega zaslužka, sme uprava bolnišnice terjati plačilo podrejeno od Vas, ker ste namreč Vi po zakonu dolžni v tem primeru take stroške plačati. Lahko pa prosite upravo bolnišnice, naj Vam plačilo odpusti. Prošnji priložite potrdilo davčne uprave, da ne plačujete več neposrednih davkov nego 100 din letno, in potrdilo občine, da ne zmorete plačila, ali vsaj o vrednosti Vašega posestva, višini dolgov ter številu oseb, katere morate oskrbovati. Verjetno je, da bo uprava bolnišnice Vaši prošnji ustregla. Ako znaša višina neposrednih davkov nad 100 din letno, mora prošnjo rešiti banska uprava.